

Bemærkninger til lovforslaget

Ved lov nr. 412 af 12. juli 1946 er der for opretholdelsen af bestående og oprettelsen af nye *privatskoler med tysk undervisningssprog* opstillet en række betingelser, som ikke gælder for de almindelige danske, eksamensfri privatskoler (friskoler).

Det er således bl. a. i den nævnte lov § 1, stk. 2 fastsat, at den tysksprogede privatskoles lærere, læse- og lærebøger samt skolebogsamlinger og undervisningsplan skal godkendes af vedkommende skoledirektion, for ny skolars vedkommende forinden de påbegynder deres virksomhed, for bestående skolars vedkommende forinden der foretages ændring i de nævnte henseender.

Der er derhos i denne lov indføjet en særlig udtalelse om, at disse skolars opnåelse af statstilskud er betinget af, at omstændighederne taler derfor.

De almindelige friskoler kan derimod efter lov nr. 416 af 12. juli 1946 frit påbegynde deres virksomhed blot mod forudgående anmeldelse for den pågældende skolekommission, (i København skoledirektionen), ligesom de bestående almindelige friskoler frit kan ansætte nye lærere, skifte lære- og læsebøger samt foretage ændringer i undervisningsplanen uden at skulle søge om nogen forudgående godkendelse heraf, idet man for disse skolars vedkommende lader sig nøje med det ved lovens §§ 4—6 anordnede angående tilsynet med og ansvaret for undervisningen og andre forhold ved skolen. Der udøves ikke ved afgørelsen af spørgsmålet om statstilskud til disse skoler noget skøn fra ministeriets side, når der ikke fra tilsynets side er fremført anke over skolens virksomhed som ikke opfyldende lovens betingelser.

Fra de tysksprogede skolekredsers side er der fremsat ønske om ophævelse af disse særbestemmelser, idet man henviser til, at de virker hemmende for udnyttelsen af den ved loven hjemlede adgang til fortsat drift af tysksprogede skoler.

Ministeriet mener ikke at kunne bestride, at de nævnte særlige bestemmelser kan virke hemmende for oprettelsen og driften af tysksprogede privatskoler i det efter forholdene iøvrigt naturlige omfang, og man er herefter af den opfattelse, at man for disse skoler ligesom for de almindelige

friskolars vedkommende i de nævnte henseender må kunne lade sig nøje med en forudgående anmeldelse af oprettelsen af ny skoler og med det anordnede tilsyn, så meget mere som disse skoler efter lovens § 3 altid vil være undergivet et offentligt tilsyn (jfr. nedenfor). Man foreslår derfor bestemmelserne i § 1, stk. 2, pkt. 2)—4) ophævet ved den foreslåede ændrede formulering af § 1, stk. 2.

Som anført foreslås det offentlige tilsyn opretholdt; men da man finder det ønskeligt, at tilsynet udøves efter så ensartede synspunkter som muligt, foreslås den hidtidige tilsynsbestemmelse ændret, således at skolekommissionens tilsyn bortfalder, og tilsynet alene udøves af skoledirektionerne gennem amtsskolekonsulenten eller en særlig tilsynsførende.

Man finder det endvidere ønskeligt, at de for friskoler i almindelighed gældende tilskudsregler bliver umiddelbart anvendelige på de tysksprogede privatskoler. Det foreslås derfor at lade bestemmelsen i § 1, stk. 3, udgå, og i § 5 at optage en bestemmelse om, at de tysksprogede skoler har ret til tilskud og statslån efter friskolelovens almindelige regler, idet det udtrykkelig fastslås, at tilskudsopnåelsen er betinget af, at skolerne underkaster sig det i nærværende lovs § 3 omhandlede tilsyn og ikke blot det mere begrænsede tilsyn efter friskoleloven. § 5 i sin hidtidige formulering kan bortfalde, jfr. nedenfor.

En ophævelse af ovennævnte bestemmelser må naturligt medføre, at også de i lovens § 2, stk. 2 og 3, fastsatte særlige bestemmelser om hjemmeundervisning bortfalder.

De i § 5, jfr. midlertidig lov nr. 610 af 21. december 1945 §§ 2—4, omhandlede særklasser er afviklede, hvorfor paragraffen vil kunne ophæves.

Med hensyn til § 8 bemærkes, at lov om folkeskolen i de sønderjyske landsdele som bekendtgjort ved bekendtgørelse nr. 192 af 15. marts 1939 i sin helhed er ophævet ved lov nr. 200 af 12. april 1949 om det kommunale skolevæsens styrelse og tilsyn, hvorfor bestemmelserne i denne paragraf nu ikke længere har nogen praktisk betydning.